

שם הטופס: חוות דעת מקצועית במסגרת כוונה להתקשר עם ספק יחיד/ספק חוץ	
פרק ראשי: התקשרויות ורכישות	מספר הוראה: 7.8.2
פרק משני: פטור ממכרז	מספר טופס: ט. 7.8.2.1

משרד:	ראש הממשלה
יחידה מזמינה:	אגף בכיר מערכות מידע
תאריך:	22 באפריל 2013

אל: ועדת המכרזים

הנדון: חוות דעת מקצועית במסגרת כוונה להתקשר עם ספק יחיד/ ספק חוץ

הבקשה מסתמכת על תקנה 3(29) / 3(31) (סמן את התקנה המתאימה) לתקנות חובת מכרזים ועל הוראות תכ"ם מס' 7.8.1 ו-7.8.2.

תיאור מהות ההתקשרות (רקע ופירוט התכונות של הטובין/השירות/העבודה)
רכישת פיתרון חתימה דיגיטלית שלם ואחוד מחברה ישראלית, למתן מענה לעבודה ללא נייר במשרד רה"מ בתחומי חתימת חוזים ומכרזים (עם תוקף משפטי חיצוני ואף בינ"ל), תהליכי אישור פנימיים של פרוטוקולים, ואישור שיקנה תוקף מקור למסמכים סרוקים (באופן שיאפשר את ביעור המקור), וכל זאת באופן שיוכר גם מחוץ לתחומי הארגון (תעודה מאושרת לפי תשתית מפתח ציבורי ופרטי), שיותיר חתימה ויזואלית המוצגת על גבי מסמכי נייר מודפסים ושיפעל במידת האפשר על בסיס הכרטיסים החכמים הקיימים. הפתרון כולל תוכנה ייעודית ותעודה מאושרת שמוכרת בחוק וכן מוכרת ע"י יצרני דפדפנים מובילים, כגון מיקרוסופט וגוגל.

האם קיים בנושא זה מכרז מרכזי של החשב הכללי או גורם ממשלתי מוסמך אחר? כן לא
 סוג ההתקשרות: (סמן X במקום המתאים)

טובין שירותים ביצוע עבודה

שם הספק:	ComSignTrust (מקבוצת קומדע)
מספר הספק (ח.פ.ח/צ.ע.מ/מספר עמותה)	513955161
ספק זה הנו:	☒ ספק יחיד ☐ ספק חוץ
אומדן / שווי ההתקשרות:	₪ 74,608.40
תקופת ההתקשרות:	רכישת תוכנה לצמיתות + שנת תחזוקה ותמיכה. רכישת תעודות ל-4 שנים

שם הטופס: חוות דעת מקצועית במסגרת כוונה להתקשר עם ספק יחיד/ספק חוץ

פרק ראשי: התקשרויות ורכישות

מספר הוראה: 7.8.2

פרק משני: פטור ממכרז

מספר טופס: ט. 7.8.2.1

נימוקים כי הספק הוא ספק יחיד או כי הטובין הם טובי חוץ

עבודה ללא נייר ("ממשלה ירוקה") הוגדרה כיעד ממשלתי ארוך טווח בהחלטת ממשלה מס' 1057 מיום 13.12.2009 ("ממשלה ירוקה - ייעול התפעול של משרדי הממשלה").

ברוח זו, ארכיון המדינה מאפשר, ואף דורש, ממשרדי הממשלה השונים להתחיל בביצוע תיוק וניהול מסמכים באופן דיגיטלי במקום כמסמכי נייר ואף לבער מלכתחילה את המקור! (ראה נוהל סריקה וביעור תעודות שגרתיות מצ"ב). המחוסם העיקרי, ואולי אף היחיד, בפני ניהול מסמכים דיגיטלי מלא ללא כל צורך בנייר, הוא העובדה שמסמך הדיגיטלי (בין אם הוא העתק סרוק או שחובר במעבד תמלילים) מחוסר **ערך מקור** ולא ניתן להוכיח את תקפותו.

הדרך היחידה להעניק למסמך דיגיטלי ערך מקור היא באמצעות חתימה דיגיטלית של מחבר/מאשר המסמך, המייחדת את המסמך, נועלת אותו מפני שינויים והופכת אותו באופן חוקי למסמך מקורי, או במקרה של העתק סרוק – מסמך נאמן למקור. חתימה דיגיטלית מעין זו חייבת להיות מוכרת ובת-אימות על ידי כל גורם מקבל, ולא רק על-ידי מי שברשותו אותה תוכנת חיתום.

במשרד רה"מ הוגדרו שלושה צרכים קריטיים לעבודת המשרד, שפתרון החתימה הדיגיטלית צריך למלא אותם:

- א. אישור פרוטוקולים ומסמכים בתהליך סבב חתימות (במניפי"ה) שיהיה תקף פנימית.
 - ב. חתימת מורשי החתימה של המשרד (מנכ"ל, חשב סמנכ"ל ונוספים) על חוזים עם גורמי חוץ, באופן שיהיה תקף חוקית עבור שני הצדדים – אפילו לגבי ספקים מחו"ל (!)
 - ג. חתימת המפעיל/הממונה במערך הסריקה המרכזית על מסמכי PDF סרוקים לאישור "נאמנות למקור" באופן שיאפשר לבער מיידי את מסמכי הנייר (כשמדובר בתעודות שגרתיות).
- * בנוסף הוגדרה דרישה מחייבת שלפיה לחתימה הדיגיטלית תתלווה חתימה ויזואלית שתופיע בהדפסות.

כדי לאפשר הטמעה והפעלה של פתרון החתימה הדיגיטלית במשרד, כאשר ידוע שהמשתמשים-בכוח הינם מנהלים, בעלי תפקידים ומורשי חתימה, הכרחי שכל הצרכים האמורים ימומשו במסגרת פתרון יחיד ופשוט לתפעול ולא בכלים רבים ושונים שאין ביניהם אינטגרציה.

חשיבות הפתרון האחד היא קריטית, הן כדי לחסוך **מורכבות מיותרת למשתמשים**, ובפרט לבכירים שבהם, מורכבות שתהרוס את סיכווי ההטמעה, והן כדי למנוע **מורכבות טכנולוגית**, שתקשה מאד ותייקר מאד, את שילוב הפתרון במערכות המשרד.

לפיכך חיפש הח"מ במשך למעלה משנתיים אחר פתרון אחד, שיכלול: **א. תוכנת חיתום דיגיטלי שתעמוד בכל שלושת הצרכים העיקריים שהוגדרו**, תהיה פשוטה להפעלה, תפעל במסמכי Office ו-PDF סטנדרטיים ותיצור חתימות שגם תוצגנה ויזואלית על המסמכים, **ב. תעודה מאושרת** שתפיק חתימה מוכרת בכל מקום בעולם.

החיפושים אחר פתרונות מתאימים כללו בדיקות מקיפות ומעמיקות של טכנולוגיות, כולל ניסיון לשיתוף פעולה עם צוותי הפיתוח של ממשל זמין במשרד האוצר ליצירת מענה שיתבסס על פתרונות החתימה הדיגיטלית של ממשל זמין (Sign&Verify) – ניסיון שהוכח למרבה הצער כבלתי מספק, לאחר פיילוט והשקעת משאבים ניכרים.

בנוסף נערכו בירורים עם אגפי המחשוב במשרדי ממשלה אחרים שבחנו ו/או הטמיעו חיתום דיגיטלי. בתום כל הבדיקות התברר כי רק חברה ישראלית אחת ויחידה מסוגלת לספק חבילת פתרון אחודה כאמור לעיל – **חברת קומדע**, המשלבת את החתימה המאושרת של ComSign (אחת משתי חברות יחידות בישראל עם חיתום כזה) עם כלי התוכנה ComSignTRust, שמספק יישומי חיתום למסמכי Office ו-PDF, הן למחשב אישי (Desktop) והן למערכות ניהול מסמכים המופעלות במשרד (מבוססות SharePoint). הפתרון של קומדע משתלב בכרטיס החכם שנמצא כבר בידי העובדים (ממרכב"ה) והוא בעל תוקף משפטי חוקי.

חוות דעתי זו ניתנת מתוקף היותי הסמכות המקצועית לנושא זה.

בכבוד רב,

רון ערמון	ראש תחום יישומי תוכנה ומשתמשים	
שם בעל הסמכות המקצועית	תפקיד בעל הסמכות המקצועית	חתימה